

5G-mast lijkt nergens welkom

Op honderden plekken in het land wachten providers nog op groen licht voor nieuwe masten voor supersnel internet. Maar door de komst van 5G groeit het verzet: „Straling is slecht voor bijen.”

David Bremmer

Rotterdam

Zelfrijdende auto's, slimme apparaten die 24/7 met internet zijn verbonden, supersnel grote bestanden downloaden, live tv-kijken in superieure resolutie. De komst van supersnel 5G belooft het leven van miljoenen Nederlanders komende jaren te veranderen. Tegelijk stellen providers op steeds meer plekken tegenstand te ondervinden. Een toenemende groep Nederlanders is bezorgd: nu 5G van hogere golflengtes gebruikmaakt, zal het aantal van 18.789 zendmasten met zeker 10 procent groeien. In veel gemeenten proberen bewoners masten tegen te houden. Ze vrezen gezondheidsproblemen of spreken van horizonvervuiling. „Wij hebben momenteel op driehonderd plekken in Nederland aanvragen lopen voor masten of antennes”, zegt KPN-ceo Joost Farwerck. „In veel gevallen verloopt dat bijzonder traag.” Volgens de kersverse topman is het prima dat het kabinet voor 5G een nog betere landelijke dekking van providers eist dan nu het geval is. „Maar het moet ons dan wel mogelijk worden gemaakt om voor die dekking te zorgen.”

Vodafone en T-Mobile, de andere operators met een eigen landelijk dekkend netwerk, herkennen zich in de woorden van de KPN-baas. „Wij zien dezelfde uitdagingen”, zegt Vodafone-woordvoerder Hans den Heijer. T-Mobile stelt dat mensen wel graag een sterk dekkend netwerk hebben 'maar liever geen antenne in hun directe omgeving zien'.

Het moet wel mogelijk zijn voor goede landelijke dekking te zorgen

– Joost Farwerck, KPN-topman

KPN ervaart dezelfde weerstand als bij de komst van 3G, vijftien jaar geleden. „Je moet locaties bekijken, een voorkeursplek aanwijzen, gesprekken met gemeenten voeren, bezwaarprocedures doorlopen”, vertelt KPN-woordvoerder Stijn Wesselink. Stappen bewoners naar de rechter of de Raad van State, dan kan de duur oplopen tot drie jaar of langer. „In een extreem voorbeeld bij Nieuw-Vennep kostte het ons zelfs twaalf jaar. We hebben dat toen opgegeven.” De providers wijzen erop dat ze

‘Mijn bijen gaan dood aan die mobiele straling’

„Kijk, kun je het je voorstellen? Ze willen daar een 40 meter hoge mast neerzetten, op 40 meter van mijn huis.” Imker Dorus Liefthing (71) is één van de bewoners van het Drentse dorpje Zorgvlied die de mast tegen probeert te houden waarmee KPN het bereik in het gebied wil verbeteren. Hij vreest voor zijn vijftig kasten met in totaal drie miljoen bijen. „Mobiële straling is slecht voor bijen. In Duitsland hebben ze daar recent onderzoek naar gedaan en veel bijen overleven het niet als ze onbeschermd naast een UMTS-mast worden gezet.” De zaak is inmiddels bij de Raad van

State beland, die doet binnenkort uitspraak. Liefthing zegt niet tegen mobiele masten te zijn, maar wel op deze locatie. „Dit is het Drentse Wold, een nationaal park en één van de mooiste gebieden in Nederland. En dan plaats je die mast pal naast de dorpsentree, op 40 meter van mijn bijen.” Volgens Liefthing zijn er dichtbij voldoende alternatieven en is de welstandscommissie ook tegen de plek. „Masten worden te kust en te keur neergezet op plekken waar mensen er niet van gediend zijn. Dan regent het bezwaren tot de Hoge Raad aan toe. Ik denk dat providers er gek van worden.”

► Imker Dorus Liefthing: „Veel bijen overleven het niet.” FOTO CORNÉ SPARIDAENS

om de zoveel jaar honderden miljoenen tot miljarden euro's moeten betalen in frequentieveilingen. „Het kan niet zo zijn dat we diep in de buidel moeten tasten om vervolgens lokaal op talloze plekken te worden tegengewerkt”, zegt directeur Rob Bongenaar van Monet, de vereniging waarin providers het plaatsen van antennes afstemmen met de overheid.

De weerstand onder bewoners uit zich ook in een dalend aantal woningbouwcorporaties dat nog masten op hun daken toestaat. „Contracten worden regelmatig niet verlengd”, aldus Bongenaar. „Het is niet onze core business, zeggen ze. Vaak willen ze ook geen gedoe met bewoners.”

Bij elkaar is al een uitdaging om het huidige aantal van bijna 18.000 antennes overeind te houden. „Laat staan om de voor 5G noodzakelijke uitbreiding te realiseren.”

Monet en providers wijzen erop dat er geen wetenschappelijk bewijs is dat 5G schadelijk is, en dat alles binnen de overheidsnormen blijft. „5G wordt gebracht als iets totaal anders, maar experts weten dat het nauwelijks verschilt van 3G of 4G.”

Kijk op de site bij /video 5G-straling gevaarlijk? Volg de Ochtendshow to go

‘Stekelvarken’ heette het hier

Peter Nelisse woont in het Mr. Jacq Dutilh Huis in de Rotterdamse wijk Hillebergersberg. Al zeventien jaar probeert hij alle mobiele masten van het dak te krijgen. Vergeefs. „Woningcorporatie Havensteder trekt zich niets van ons aan. Er is maar één ding dat telt: de centen.” Desondanks zijn Nelisses inspanningen niet geheel zonder succes geweest. Vroeger stonden er tien masten op het dak, nu nog zes. „Destijds werd ons complex in de buurt ‘het stekelvarken’ genoemd”, grijnst hij. „Door mijn protesten hebben enkele providers ze verplaatst.” Nu enkele antennes moeten worden vernieuwd, vreest Nelisse voor 5G. „Ik heb Havensteder ver-

zocht niet mee te werken, maar wederom zonder succes.” Nelisse is niet tegen mobiele masten, maar wil ze niet op woningen. Vanwege de stralingsrisico's, horizonvervuiling en geluidsoverlast als de wind erlangs raast. „Zet ze op bedrijfsgebouwen, of op bedrijfsterrainen. 500 meter verderop is zo'n terrein.” Veel providers zijn hier echter niet voor te porren. „Masten kosten veel geld, providers zetten liever antennes op woongebouwen.” Zijn jarenlange strijd heeft Nelisse cynisch gemaakt. „Providers, corporaties en gemeenten: ze dekken elkaar allemaal. Het maatschappelijk belang is belangrijker dan dat van huurders.”

‘Dit is zo'n paarse krokodil’

Ron Bosch is één van de bewoners in Rosmalen die al jaren vecht tegen de mast die Vodafone op circa 160 meter van zijn woning wil neerzetten. Die mast hoort om vele redenen ergens anders, stelt hij. „Op basis van het eigen gemeentelijke antennebeleid voldoet de locatie op tien van de veertien punten niet. „Er is een boerderij waar dagelijks scholen uit heel het land over de vloer komen voor educatie. Er zijn een kinderdagverblijf en een zorgboerderij met ouderen. De mast komt bovendien midden in een natuurgebied.” Bosch en de bewoners hebben hun huiswerk goed gedaan. „Ik heb een gigabyte aan informatie verzameld en er is totaal niet aangevoeld dat die mast hier nodig is. Ik heb uit-

draaien van alle providers dat het bereik hier prima is.” Van de 36.000 mensen in de regio hebben slechts enkelen slecht bereik, stellen de bewoners. „Niet vanwege een slecht signaal, maar omdat hun huizen te goed zijn geïsoleerd.” Op 19 maart houdt Bosch een inloopavond, daarna zal de gemeente waarschijnlijk snel de knoop doorhakken. Bosch heeft er weinig vertrouwen in en denkt al aan de rechter. „We lopen al twee jaar tegen een gesloten deur aan en vechten tegen een paarse krokodil.” Ondanks diverse wobverzoeken is het onduidelijk waarom de mast hier moet staan, stelt hij. „Het gaat om geld: politiek is er waarschijnlijk iemand akkoord gegaan.”